

2018-03-15
N2018/01913/RTS
N2017/06942/RTS**Näringsdepartementet**Tillväxtverket
Box 4044
102 61 Stockholm

Uppdrag att följa upp statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Tillväxtverket att redovisa genomförda insatser och resultat i kommunerna med anledning av bidrag som har lämnats med stöd av förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden, som regeringen beslutat denna dag. Redovisningen ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet och Kulturdepartementet) senast den 15 april 2019.

Tillväxtverket ska vidare uppdatera och vid behov lämna förslag till utveckling av den urvalsmodell som framgår av *bilagan*. Urvalsmodellen har använts som underlag för att avgöra vilka kommuner som kan ansöka om stöd enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden. Uppdateringen samt, vid behov, förslag på utveckling av urvalsmodellen ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 september 2018.

Statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden ska utvärderas. Formerna för detta ska utarbetas i dialog med Regeringskansliet (Kulturdepartementet).

Tillväxtverket ska, när det är relevant, informera kommunerna om de krav som följer av lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler.

Tillväxtverket ska i genomförandet av uppdraget samarbeta med Delegationen mot segregation.

Skälen för regeringens beslut

Det finns områden i Sverige som har stora utmaningar med till exempel hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå, lågt valdeltagande och låg sysselsättningsgrad. Denna situation kan inte accepteras. Kvinnor och män samt flickor och pojkar ska, oavsett var de bor i Sverige, ha lika goda möjligheter att utvecklas och vara delaktiga i samhällslivet.

En långsiktig satsning på socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden ska enligt budgetpropositionen för 2018 genomföras (prop. 2017/18:1 utg.omr. 19). Satsningen ska stärka kommunernas eget arbete för att förbättra förutsättningarna i de områden som har störst behov. Insatsen är viktig för att Sverige socialt och ekonomiskt ska hålla ihop. Det är också en åtgärd som bidrar till minskad segregation. För 2018 har 500 000 000 kronor avsatts för satsningen. Regeringen beräknar att det för samma ändamål avsätts 1 500 000 000 kronor för 2019 och 2 500 000 000 kronor årligen 2020–2027. Av dessa medel ska 2018 högst 425 000 000 kronor avsättas till stöd enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden och högst 75 000 000 kronor avsättas till stöd enligt förordningen om statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner. Regeringen beräknar att det för 2019 avsätts 1 350 000 000 kronor respektive 150 000 000 kronor och därefter 2 200 000 000 kronor respektive 300 000 000 kronor årligen 2020–2027.

Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är vägledande för arbetet med hållbar regional tillväxt och utveckling. I strategin lyfter regeringen bland annat fram samhällsutmaningen avseende social sammanhållning vilken påverkar Sverige och dess regioner i arbetet med att nå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Aktörer på både nationell, regional och lokal nivå står inför stora utmaningar då alltför många människor varken arbetar, studerar eller på annat sätt deltar i samhällslivet. Klyftorna tenderar också att öka såväl mellan olika grupper i samhället som mellan olika delar av landet, vilket hämmar utvecklingen både nationellt och regionalt. Tillväxtverket har en central roll inom den regionala tillväxtpolitiken. Tillväxtverket har bland annat i uppgift att genomföra insatser som främjar ett aktivt regionalt tillväxtarbete i länen samt i det arbetet utveckla och förbättra förutsättningarna för dialog, samarbete och lärande mellan olika relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Delegationen mot segregation har en central roll i att verka för genomförande av regeringens långsiktiga reformprogram för minskad segregation. Reformprogrammet omfattar insatser för att förbättra situationen i socioekonomiskt utsatta områden i hela landet och motverka strukturella orsaker till segregation. Programmet tar sikte på fem fokusområden:

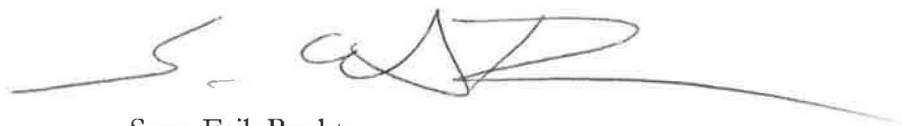
- bekämpa brottslighet,
- minska långtidsarbetslösheten,
- lyfta skolorna och elevernas resultat,
- stärka samhällsservicen och minska boendesegregation
- stärka demokratin och stödja det civila samhället.

Delegationen mot segregation ska genom ett sektorsövergripande arbete bidra till att öka de långsiktiga effekterna av insatser för att minska och motverka social och ekonomisk segregation på nationell, regional och lokal nivå. Delegationen har i uppgift att bl.a. främja ökad samverkan mellan myndigheter, landsting, kommuner, organisationer inom det civila samhället, näringsliv, forskare och andra relevanta aktörer. Delegationen ska även bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan relevanta aktörer samt stödja relevanta aktörer i att utföra ett strategiskt och kunskapsbaserat arbete som följs upp och utvärderas. I delegationens uppgifter ingår även att fördela statsbidrag.

Regeringen avser att vid senare tillfälle återkomma med beslut om att överföra uppgiften att besluta om stöd enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden från Tillväxtverket till Delegationen mot segregation per den 1 januari 2019 under förutsättning att riksdagen fattar nödvändiga beslut.

Regeringen har denna dag även uppdragit åt Tillväxtverket att följa upp statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Örjan Hag

Kopia till

Statsrådsberedningen/internrevisionen
Justitiedepartementet/Krim, Po och L6
Socialdepartementet/Jäm, FST och FS
Finansdepartementet/BA, ESA, K och SFÖ
Utbildningsdepartementet/S, GV, UF, UH och F
Miljö- och energidepartementet/KL, MM och NM
Näringsdepartementet/HL, RS, FF, A, SPN och KSR
Kulturdepartementet/D, DISK, KO och RS
Arbetsmarknadsdepartementet/A och I
Förvaltningsavdelningen/RK Ekonomi
Riksdagen, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet
Riksrevisionen
Delegationen mot segregation
Riksgäldskontoret
Statistiska centralbyrån
Sveriges Kommuner och Landsting

Näringsdepartementet

Urvalsmodell

Denna urvalsmodell har använts som underlag för att avgöra vilka kommuner som kan ansöka om stöd enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden. De kommuner med delområden som har störst utmaningar utifrån kriterierna hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå, lågt valdeltagande och låg sysselsättningsgrad, har identifierats utifrån nivåerna på dessa kriterier. Då de olika kriterierna mäter olika aspekter krävs att minst tre av fyra kriterier uppvisar svaga utfall för att kommunen ska kunna ansöka om stöd. De olika gränsvärdena tas fram med utgångspunkt att de fyra kriterierna ska väga ungefär lika tungt.

Statistiken som används baseras på:

- Sysselsättningsgrad mäts som förvärvsintensitet enligt registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) i åldern 20–64 år.
- Arbetslöshet mäts som inskriven hos Arbetsförmedlingen i mer än 180 dagar under det senaste året och som den 31 december tillhör sökandekategorierna arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd. Andelen mäts bland befolkningen 20–64 år.
- Utbildningsnivå mäts som andelen i befolkningen 20–64 år med högst förgymnasial utbildning.
- Valdeltagande mäts som andelen röstande av de röstberättigade i senaste riksdagsvalet.

Statistiken som används avser 2015 för de tre första kriterierna och 2014 för valdeltagandet.

För att fånga de olika nivåerna inom en kommun används delområden, vilket i dagsläget är s.k. SAMS-områden, men kan utvecklas över tid. SAMS är en rikstäckande områdesindelning som skapades 1994 i samarbete med kommunerna. När det gäller valdeltagande mäts det utifrån valdistrikt. Eftersom det är stora skillnader i storlek mellan dessa delområden sätts en gräns att delområden med svagare utfall måste utgöra minst 15 procent av

befolkningen i kommunen eller omfatta minst 3 000 invånare. Då de olika kriterierna mäter olika aspekter krävs att minst tre av fyra kriterier uppvisar svaga utfall för att kommunen ska kunna ansöka om stöd. Gränsvärdena för att ett område ska betraktas som eftersatt i de olika kriterierna är:

- Förvärvsintensitet under 60 procent.
- Andel långtidsinskrivna arbetslösa över 10 procent.
- Andel lågutbildade över 28 procent.
- Valdeltagande under 75 procent.